

PRAWO CYWILNE ZBIÓR PRZEPISÓW



2023

Stan prawny na 17 października 2023 roku

Kodeks cywilny

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Księgi wieczyste i hipoteka

Kodeks postępowania cywilnego

Prawo prywatne międzynarodowe

Prawo o aktach stanu cywilnego

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

PRAWO CYWILNE ZBIÓR PRZEPISÓW



2023

Stan prawny na 17 października 2023 roku

Kodeks cywilny

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Księgi wieczyste i hipoteka

Kodeks postępowania cywilnego

Prawo prywatne międzynarodowe

Prawo o aktach stanu cywilnego

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 17 października 2023 r.

Wydawca
Małgorzata Stańczak

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Tytuły umieszczone nad jednostkami redakcyjnymi i wyróżnione tekstem pogrubionym pochodzą od wydawnictwa i nie są częścią aktu normatywnego.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2023

ISBN 978-83-8358-243-6
62. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przykopowa 33
tel. +48 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

UWZGLĘDNIAM ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

KODEKS CYWILNY:

- 22 maja 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. poz. 326)
- 14 sierpnia 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 2 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. poz. 1610)
- 15 września 2023 r., 15 listopada 2023 r.** – ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1615)
- 5 października 2023 r.** – ustawa z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1933)
- 16 października 2023 r.** – ustawa z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1890)
- 7 stycznia 2024 r.** – *ustawa z 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz.U. poz. 1285)*

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY:

- 29 sierpnia 2023 r., 15 lutego 2024 r.** – ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606)
- 26 września 2023 r.** – ustawa z 7 lipca 2023 r. o ogólnoeuropejskim indywidualnym produkcie emerytalnym (Dz.U. poz. 1843)
- 15 listopada 2023 r.** – *ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1615)*

KSIĘGI WIECZYSTE I HIPOTEKA:

- 1 lipca 2023 r.** – ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 614)
- 1 lipca 2024 r.** – *ustawa z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz ustawy o przetwarzaniu informacji kryminalnych (Dz.U. poz. 1374)*

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO:

- 17 marca 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 403)
- 15 kwietnia 2023 r., 1 lipca 2023 r., 1 października 2023 r.** – ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 614)
- 19 kwietnia 2023 r.** – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 kwietnia 2023 r., P 5/19 (Dz.U. poz. 739)

UWZGLĘDNIAM ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- 12 maja 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustaw w celu likwidowania zbędnych barier administracyjnych i prawnych (Dz.U. poz. 803)
- 20 maja 2023 r.** – ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 852)
- 22 maja 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. poz. 326)
- 22 czerwca 2023 r.** – ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 535)
- 8 sierpnia 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 7 lipca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. poz. 1550)
- 15 sierpnia 2023 r.** – ustawa z 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 289 ze zm.)
- 15 września 2023 r., 15 listopada 2023 r.** – ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1615)
- 22 września 2023 r.** – ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o emeryturach pomostowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1667)
- 28 września 2023 r., 14 marca 2024 r.** – ustawa z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1860)
- 1 października 2023 r.** – ustawa z 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2600 ze zm.)
- 1 stycznia 2024 r.** – *ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. poz. 1429)*
- 15 lutego 2024 r.** – *ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606)*
- 25 marca 2024 r.** – *ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 556)*
- 18 kwietnia 2026 r.** – *ustawa z 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1634)*
- z dniem określonym w komunikacie wydanym na podstawie art. 155 ust. 10 ustawy zmieniającej** – *ustawa z 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 285 ze zm.)*

PRAWO PRYWATNE MIĘDZYNARODOWE:

- 16 marca 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 9 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. poz. 503)

PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO:

- 30 maja 2023 r.** – ustawa z 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dowodach osobistych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1978 ze zm.)

UWZGLĘDNIĄ ZMIANY WCHODZĄCE W ŻYCIE Z DNIEM:

- 19 lipca 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 16 czerwca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. poz. 1378)
- 15 sierpnia 2024 r.** – *ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1615)*

KOSZTY SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH:

- 17 marca 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 403)
- 22 maja 2023 r.** – ustawa z 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. poz. 326)
- 20 czerwca 2023 r.** – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 25 maja 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. poz. 1144)
- 1 lipca 2023 r.** – ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 614)
- 8 sierpnia 2023 r.** – ustawa z 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy o Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022 oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1532)
- 15 sierpnia 2023 r.** – ustawa z 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 289 ze zm.)
- 28 września 2023 r.** – ustawa z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1860)

ORAZ:

- 27 kwietnia 2023 r.** – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 19 kwietnia 2023 r., SK 85/22 (Dz.U. poz. 796)
- 4 maja 2023 r.** – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2023 r., SK 53/22 (Dz.U. poz. 842)
- 20 czerwca 2023 r.** – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 czerwca 2023 r., SK 83/19 (Dz.U. poz. 1151)
- 20 września 2023 r.** – obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 24 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1935)
- 22 września 2023 r.** – obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z 24 sierpnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1964)
- 13 października 2023 r.** – wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 4 października 2023 r., SK 105/20 (Dz.U. poz. 2208)

Spis treści

KODEKS CYWILNY

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny	29
KSIĘGA PIERWSZA. CZĘŚĆ OGÓLNA	29
Tytuł I. Przepisy wstępne	29
Tytuł II. Osoby	30
Dział I. Osoby fizyczne	30
Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych	30
Rozdział II. Miejsce zamieszkania	33
Rozdział III. Uznanie za zmarłego	34
Dział II. Osoby prawne	35
Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia	38
Tytuł III. Mienie	39
Tytuł IV. Czynności prawne	43
Dział I. Przepisy ogólne	43
Dział II. Zawarcie umowy	45
Dział III. Forma czynności prawnych	49
Dział IV. Wady oświadczenia woli	52
Dział V. Warunek	54
Dział VI. Przedstawicielstwo	55
Rozdział I. Przepisy ogólne	55
Rozdział II. Pełnomocnictwo	55
Rozdział III. Prokura	57
Tytuł V. Termin	59
Tytuł VI. Przedawnienie roszczeń	60
KSIĘGA DRUGA. WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA RZECZOWE	63
Tytuł I. Własność	63
Dział I. Przepisy ogólne	63
Dział II. Treść i wykonywanie własności	64
Dział III. Nabycie i utrata własności	66
Rozdział I. Przeniesienie własności	66

Rozdział II. Zasiedzenie.....	68
Rozdział III. Inne wypadki nabycia i utraty własności.....	69
Dział IV. Współwłasność.....	72
Dział V. Ochrona własności.....	76
Tytuł II. Użytkowanie wieczyste.....	78
Tytuł III. Prawa rzeczowe ograniczone.....	81
Dział I. Przepisy ogólne.....	81
Dział II. Użytkowanie.....	82
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	82
Rozdział II. Użytkowanie przez osoby fizyczne.....	84
Rozdział III. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne.....	85
Rozdział IV. Inne wypadki użytkowania.....	87
Dział III. Służebności.....	87
Rozdział I. Służebności gruntowe.....	87
Rozdział II. Służebności osobiste.....	89
Rozdział III. Służebność przesyłu.....	90
Dział IV. Zastaw.....	91
Rozdział I. Zastaw na rzeczach ruchomych.....	91
Rozdział II. Zastaw na prawach.....	94
Tytuł IV. Posiadanie.....	96
KSIĘGA TRZECIA. ZOBOWIĄZANIA.....	98
Tytuł I. Przepisy ogólne.....	98
Tytuł II. Wielość dłużników albo wierzycieli.....	102
Dział I. Zobowiązania solidarne.....	102
Dział II. Zobowiązania podzielne i niepodzielne.....	104
Tytuł III. Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych.....	105
Tytuł IV. (<i>uchylony</i>).....	112
Tytuł V. Bezpodstawne wzbogacenie.....	112
Tytuł VI. Czyny niedozwolone.....	113
Tytuł VI ¹ . Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.....	121
Tytuł VII. Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania.....	124
Dział I. Wykonanie zobowiązań.....	124
Dział II. Skutki niewykonania zobowiązań.....	128
Dział III. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych.....	131
Tytuł VIII. Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu.....	134
Tytuł IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika.....	136
Dział I. Zmiana wierzyciela.....	136
Dział II. Zmiana dłużnika.....	138
Tytuł X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika.....	139
Tytuł XI. Sprzedaż.....	141
Dział I. Przepisy ogólne.....	141

Dział II. Rękojmia za wady	146
Dział II ¹ . (<i>uchylony</i>)	154
Dział III. Gwarancja przy sprzedaży	154
Dział IV. Szczególne rodzaje sprzedaży	157
Rozdział I. Sprzedaż na raty	157
Rozdział II. Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej.	
Sprzedaż na próbę	158
Rozdział III. Prawo odkupu	159
Rozdział IV. Prawo pierwokupu	160
Tytuł XII. Zamiana	161
Tytuł XIII. Dostawa	161
Tytuł XIV. Kontraktacja	163
Tytuł XV. Umowa o dzieło	165
Tytuł XVI. Umowa o roboty budowlane	169
Tytuł XVII. Najem i dzierżawa	173
Dział I. Najem	173
Rozdział I. Przepisy ogólne	173
Rozdział II. Najem lokalu	177
Dział II. Dzierżawa	180
Tytuł XVII ¹ . Umowa leasingu	182
Tytuł XVIII. Użyczenie	186
Tytuł XIX. Pożyczka	187
Tytuł XX. Umowa rachunku bankowego	191
Tytuł XXI. Zlecenie	192
Tytuł XXII. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	195
Tytuł XXIII. Umowa agencyjna	196
Tytuł XXIV. Umowa komisju	202
Tytuł XXV. Umowa przewozu	204
Dział I. Przepisy ogólne	204
Dział II. Przewóz osób	205
Dział III. Przewóz rzeczy	205
Tytuł XXVI. Umowa spedycji	208
Tytuł XXVII. Umowa ubezpieczenia	210
Dział I. Przepisy ogólne	210
Dział II. Ubezpieczenia majątkowe	215
Dział III. Ubezpieczenia osobowe	218
Tytuł XXVIII. Przechowanie	220
Tytuł XXIX. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady	222
Tytuł XXX. Umowa składu	224
Tytuł XXXI. Spółka	227
Tytuł XXXII. Poręczenie	229
Tytuł XXXIII. Darowizna	231
Tytuł XXXIII ¹ . Przekazanie nieruchomości	234

Tytuł XXXIV. Renta i dożywocie	234
Dział I. Renta	234
Dział II. Dożywocie	235
Tytuł XXXV. Ugoda	237
Tytuł XXXVI. Przyniesienie publiczne	237
Tytuł XXXVII. Przekaz i papiery wartościowe	238
Dział I. Przekaz	238
Dział II. Papiery wartościowe	239
KSIĘGA CZWARTA. SPADKI	241
Tytuł I. Przepisy ogólne	241
Tytuł II. Dziedziczenie ustawowe	243
Tytuł III. Rozrządzenia na wypadek śmierci	246
Dział I. Testament	246
Rozdział I. Przepisy ogólne	246
Rozdział II. Forma testamentu	248
Oddział 1. Testamenty zwykłe	248
Oddział 2. Testamenty szczególne	248
Oddział 3. Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych i szczególnych	249
Dział II. Powołanie spadkobiercy	250
Dział III. Zapis i polecenie	252
Rozdział I. Zapis zwykły	252
Rozdział II. Zapis windykacyjny	254
Rozdział III. Polecenie	255
Dział IV. Wykonawca testamentu	256
Tytuł IV. Zachowek	257
Tytuł V. Przyjęcie i odrzucenie spadku	264
Tytuł VI. Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu windykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadkobiercy	266
Tytuł VII. Odpowiedzialność za długi spadkowe	268
Tytuł VIII. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku	271
Tytuł IX. Umowy dotyczące spadku	274
Tytuł X. Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych	276
 Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny	 281
Rozdział I. Przepisy ogólne	281
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących	285
Rozdział III. Przepisy przechodnie	288
Skorowidz	297

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy	323
Tytuł I. Małżeństwo	323
Dział I. Zawarcie małżeństwa	323
Dział II. Prawa i obowiązki małżonków	329
Dział III. Małżeńskie ustroje majątkowe	331
Rozdział I. Ustawowy ustrój majątkowy	331
Rozdział II. Umowne ustroje majątkowe	336
Oddział 1. Przepisy ogólne.....	336
Oddział 2. Wspólność majątkowa	336
Oddział 3. Rozdzielność majątkowa	337
Oddział 4. Rozdzielność majątkowa z wyrównaniem dorobków	337
Rozdział III. Przymusowy ustrój majątkowy	338
Dział IV. Ustanie małżeństwa	339
Dział V. Separacja	342
Tytuł II. Pokrewieństwo i powinowactwo	343
Dział I. Przepisy ogólne	343
Dział Ia. Rodzice i dzieci.....	343
Rozdział I. Pochodzenie dziecka	343
Oddział 1. Macierzyństwo	343
Oddział 2. Ojcostwo	346
Rozdział II. Stosunki między rodzicami a dziećmi.....	353
Oddział 1. Przepisy ogólne	353
Oddział 2. Władza rodzicielska.....	354
Oddział 2a. Piecza zastępcza	362
Oddział 3. Kontakty z dzieckiem	364
Dział II. Przystosowanie	366
Dział III. Obowiązek alimentacyjny.....	371
Tytuł III. Opieka i kuratela	376
Dział I. Opieka nad małoletnim	376
Rozdział I. Ustanowienie opieki	376
Rozdział II. Sprawowanie opieki	378
Rozdział III. Nadzór nad sprawowaniem opieki	380
Rozdział IV. Zwolnienie opiekuna i ustanie opieki	381
Dział II. Opieka nad ubezwłasnowolnionym całkowicie	382
Dział III. Kuratela	382

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Przepisy wprowadzające	
Kodeks rodzinny i opiekuńczy	385
Rozdział I. Przepisy ogólne.....	385
Rozdział II. Zmiany w przepisach obowiązujących.....	386
Rozdział III. Przepisy przejściowe	386
Przepis końcowy	388
Skorowidz	389

KSIĘGI WIECZYZSTE I HIPOTEKA

Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece	401
Dział I. Księgi wieczyste.....	401
Rozdział 1. Przepisy o prawach jawnych z księgi wieczystej	401
Rozdział 2. Ustrój ksiąg wieczystych i postępowanie	406
Rozdział 3. (<i>uchylony</i>)	416
Dział II. Hipoteka.....	417
Rozdział 1. Hipoteka w ogólności	417
Oddział 1. Przepisy ogólne	417
Oddział 2. Przeniesienie wierzytelności hipotecznej.....	421
Oddział 3. Zakres obciążenia hipoteką i ochrona hipoteki	422
Oddział 4. Wygaśnięcie hipoteki	424
Oddział 5. Rozporządzanie opróżnionym miejscem hipotecznym	426
Rozdział 2. (<i>uchylony</i>)	427
Rozdział 2 ¹ . Hipoteka na wierzytelności hipotecznej	428
Rozdział 3. Hipoteka przymusowa	428
Dział III. Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe	430
Skorowidz	435

KODEKS POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego	445
Tytuł wstępny. Przepisy ogólne	445
CZĘŚĆ PIERWSZA. POSTĘPOWANIE ROZPOZNAWCZE	449
KSIĘGA PIERWSZA. Proces	449
Tytuł I. Sąd.....	449

Dział I. Właściwość sądu	449
Przepis wstępny	449
Rozdział 1. Właściwość rzeczowa	449
Oddział 1. Podstawy właściwości	449
Oddział 2. Wartość przedmiotu sporu	450
Rozdział 2. Właściwość miejscowa	452
Oddział 1. Właściwość ogólna	452
Oddział 2. Właściwość przemienne	453
Oddział 3. Właściwość wyłączna	454
Oddział 4. Przepisy szczególne	455
Dział II. Skład sądu	457
Dział III. Wyłączenie sędziego	458
Tytuł II. Prokurator	461
Tytuł III. Organizacje pozarządowe	462
Tytuł IIIa. Państwowa Inspekcja Pracy	463
Tytuł IIIb. Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów	463
Tytuł IIIc. Podmioty uprawnione do udziału w postępowaniu na podstawie odrębnych przepisów	463
Tytuł IV. Strony	464
Dział I. Zdolność sądowa i procesowa	464
Dział II. Współuczestnictwo w sporze	466
Dział III. Interwencja główna i uboczna	467
Dział IV. Przyzpozwanie	469
Dział V. Pełnomocnicy procesowi	469
Tytuł V. Koszty procesu	473
Dział I. Zwrot kosztów procesu	473
Dział II. Pomoc prawna z urzędu	477
Tytuł VI. Postępowanie	483
Dział I. Przepisy ogólne o czynnościach procesowych	483
Rozdział 1. Pisma procesowe	483
Rozdział 2. Doręczenia	491
Rozdział 3. Posiedzenia sądowe	500
Rozdział 4. Terminy	508
Rozdział 5. Uchybienie i przywrócenie terminu	508
Rozdział 6. Zawieszenie postępowania	509
Dział II. Postępowanie przed sądami pierwszej instancji	514
Rozdział 1. Mediacja i postępowanie pojednawcze	514
Oddział 1. Mediacja	514
Oddział 2. Postępowanie pojednawcze	520
Rozdział 2. Pozew	520
Rozdział 2a. Organizacja postępowania	527
Rozdział 3. Rozprawa	534

Dział III. Dowody.....	540
Rozdział 1. Przedmiot i ocena dowodów.....	540
Rozdział 2. Postępowanie dowodowe.....	541
Oddział 1. Przepisy ogólne.....	541
Oddział 2. Dokumenty.....	544
Oddział 3. Zeznania świadków.....	547
Oddział 4. Opinia biegłych.....	551
Oddział 5. Oględziny.....	555
Oddział 6. Przesłuchanie stron.....	556
Oddział 7. Inne środki dowodowe.....	557
Rozdział 3. Zabezpieczenie dowodów.....	558
Dział IV. Orzeczenia.....	559
Rozdział 1. Wyroki.....	559
Oddział 1. Wydanie wyroku.....	559
Oddział 2. Natychmiastowa wykonalność wyroków.....	564
Oddział 3. Wyroki zaoczne.....	566
Oddział 4. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia wyroków.....	568
Rozdział 1a. Nakazy zapłaty.....	569
Rozdział 2. Postanowienia sądu.....	569
Rozdział 3. Prawomocność orzeczeń.....	572
Dział V. Środki odwoławcze.....	573
Rozdział 1. Apelacja.....	573
Rozdział 1 ¹ . (<i>uchylony</i>).....	582
Rozdział 2. Zażalenie.....	582
Dział Va. Skarga kasacyjna.....	587
Dział Vb. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego.....	592
Dział VI. Wznowienie postępowania.....	594
Dział VII. (<i>uchylony</i>).....	597
Dział VIII. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.....	598
Tytuł VII. Postępowania odrębne.....	601
Dział I. Postępowanie w sprawach małżeńskich.....	601
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	601
Rozdział 2. Sprawy o rozwód i o separację.....	603
Rozdział 3. Inne sprawy.....	605
Dział II. Postępowanie w sprawach ze stosunków między rodzicami a dziećmi.....	607
Dział IIa. Postępowanie w sprawach gospodarczych.....	609
Dział IIb. Postępowanie z udziałem konsumentów.....	613
Dział III. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.....	614
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	614

Rozdział 2. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy.....	620
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.....	622
Dział IV. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania	628
Dział IVa. Postępowanie w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów oraz w sprawie praktyk nieuczciwie wykorzystujących przewagę kontraktową	628
Rozdział 1. (<i>uchylony</i>)	628
Rozdział 2. (<i>uchylony</i>)	629
Dział IVb. (<i>uchylony</i>)	634
Dział IVc. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji energetyki.....	634
Dział IVd. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji telekomunikacji i poczty	637
Dział IVe. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji transportu kolejowego	639
Dział IVf. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego	641
Dział IVg. Postępowanie w sprawach własności intelektualnej	643
Rozdział 1. Przepisy ogólne	643
Rozdział 2. Zabezpieczenie środka dowodowego	645
Rozdział 3. Wyjawienie lub wydanie środka dowodowego	647
Rozdział 4. Wezwanie do udzielenia informacji	649
Rozdział 5. Powództwa szczególne	652
Dział V. Postępowanie nakazowe i upominawcze	654
Rozdział 1. Przepisy ogólne	654
Rozdział 2. Postępowanie nakazowe	656
Rozdział 3. Postępowanie upominawcze	658
Dział VI. Postępowanie uproszczone	659
Dział VII. Europejskie postępowania w sprawach transgranicznych	662
Rozdział 1. Europejskie postępowanie nakazowe	662
Rozdział 2. Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń	664
Dział VIII. Postępowania elektroniczne.....	665
Rozdział 1. Elektroniczne postępowanie upominawcze	665
KSIĘGA DRUGA. Postępowanie nieprocesowe.....	668
Tytuł I. Przepisy ogólne	668
Tytuł II. Przepisy dla poszczególnych rodzajów spraw.....	675
Dział I. Sprawy z zakresu prawa osobowego	675
Rozdział 1. Uznanie za zmarłego i stwierdzenie zgonu	675
Oddział 1. Postępowanie o uznanie za zmarłego	675
Oddział 2. Postępowanie o stwierdzenie zgonu.....	677

Oddział 3. Uchylenie postanowień orzekających uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu	677
Rozdział 2. Ubezwłasnowolnienie	678
Oddział 1. Przepisy ogólne	678
Oddział 2. Doradca tymczasowy	680
Oddział 3. Postępowanie	681
Dział Ia. Sprawy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	683
Dział II. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli.....	689
Rozdział 1. Sprawy małżeńskie.....	689
Rozdział 2. Inne sprawy rodzinne oraz sprawy opiekuńcze	692
Oddział 1. Przepisy ogólne	692
Oddział 2. Sprawy z zakresu stosunków między rodzicami a dziećmi	696
Oddział 3. Sprawy o przysposobienie	702
Oddział 4. Sprawy z zakresu opieki	705
Oddział 5. Sprawy o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką	706
Oddział 6. Sprawy dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem	711
Rozdział 3. Sprawy z zakresu kurateli	713
Dział III. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego.....	716
Rozdział 1. Przepisy ogólne	716
Rozdział 2. Stwierdzenie zasiedzenia	716
Rozdział 2a. Przepadek rzeczy.....	717
Oddział 1. Przepadek rzeczy na podstawie prawa celnego	717
Oddział 2. Przepadek pojazdów.....	718
Rozdział 3. Zarząd związany ze współwłasnością i użytkowaniem	718
Rozdział 4. Zniesienie współwłasności	719
Rozdział 5. Ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu	721
Rozdział 6. Postępowanie wieczystoksięgowe	722
Dział IV. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	726
Przepisy wstępne	726
Rozdział 1. Zabezpieczenie spadku, wykaz inwentarza i spis inwentarza	727
Rozdział 2. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	733
Rozdział 3. Ogłoszenie testamentu.....	736
Rozdział 4. Wyjawienie przedmiotów spadkowych.....	737
Rozdział 5. Przesłuchanie świadków testamentu ustnego	739
Rozdział 6. Sprawy dotyczące wykonawcy testamentu	739

Rozdział 6a. Sprawy dotyczące zarządu sukcesyjnego	740
Rozdział 7. Zarząd spadku nieobjętego	740
Rozdział 8. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	741
Rozdział 9. Dział spadku	746
Rozdział 10. Inne sprawy spadkowe	747
Dział IVa. Sprawy z zakresu przepisów o przedsiębiorstwach państwowych i o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego	748
Dział IVb. Sprawy z zakresu prawa pracy	749
Dział V. Sprawy depozytowe	750
Rozdział 1. Złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego	750
Rozdział 2. Zwrot depozytu sądowego składającemu i wydanie depozytu sądowego uprawnionemu	753
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach o stwierdzenie likwidacji niepodjętego depozytu	754
Dział VI. Postępowanie rejestrowe	755
KSIĘGA TRZECIA. (<i>uchylona</i>).....	758
KSIĘGA CZWARTA. Postępowanie w razie zaginięcia lub zniszczenia akt	759
CZĘŚĆ DRUGA. POSTĘPOWANIE ZABEZPIEZAJĄCE	761
Tytuł I. Przepisy ogólne.....	761
Tytuł II. Zabezpieczenie roszczeń pieniężnych	768
Tytuł III. Inne wypadki zabezpieczenia	773
CZĘŚĆ TRZECIA. POSTĘPOWANIE EGZEKUCYJNE	779
Tytuł I. Przepisy ogólne	779
Dział I. Organy egzekucyjne, ich właściwość i postępowanie w ogólności	779
Dział II. Tytuły egzekucyjne i klauzula wykonalności	793
Dział IIa. Zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego	803
Dział IIb. Stwierdzenie wykonalności europejskiego nakazu zapłaty.....	804
Dział IIc. Zaświadczenie dotyczące orzeczenia wydanego w europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń	805
Dział IId. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach cywilnych i handlowych.....	805
Dział IIIda. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń w sprawach mażeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej	806
Dział IIe. Wyciągi z orzeczeń, ugód i innych tytułów egzekucyjnych w sprawach alimentacyjnych	807

Dział IIf. Zaświadczenia dotyczące orzeczeń obejmujących środki ochrony w sprawach cywilnych	807
Dział III. Wszczęcie egzekucji i dalsze czynności egzekucyjne	808
Dział IV. Zawieszenie i umorzenie postępowania	820
Dział V. Ograniczenia egzekucji	825
Dział VI. Powództwa przeciwegzekucyjne	834
Tytuł II. Egzekucja świadczeń pieniężnych	836
Dział I. Egzekucja z ruchomości	836
Rozdział 1. Zajęcie	836
Rozdział 2. Sprzedaż	841
Rozdział 3. Sprzedaż w drodze licytacji elektronicznej	847
Dział II. Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	852
Dział III. Egzekucja z rachunków bankowych	855
Dział IV. Egzekucja z innych wierzytelności	861
Dział IVa. Egzekucja z innych praw majątkowych	867
Dział V. Wyjawienie majątku	873
Dział VI. Egzekucja z nieruchomości	876
Rozdział 1. Przepisy wstępne	876
Rozdział 2. Zajęcie	876
Rozdział 3. Opis i oszacowanie	882
Rozdział 4. Obwieszczenie o licytacji	885
Rozdział 5. Warunki licytacyjne	888
Rozdział 6. Licytacja	890
Rozdział 6a. Sprzedaż nieruchomości w drodze licytacji elektronicznej	893
Rozdział 7. Przybicie	897
Rozdział 8. Przysądzenie własności	899
Rozdział 9. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	901
Dział VIa. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	903
Dział VII. Egzekucja ze statków morskich	905
Dział VIII. Podział sumy uzyskanej z egzekucji	907
Rozdział 1. Przepisy ogólne	907
Rozdział 2. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę	912
Rozdział 3. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomości, wierzytelności i innych praw majątkowych	913
Rozdział 4. Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	914
Tytuł III. Przepisy szczególne o egzekucji	916
Dział I. Egzekucja świadczeń niepieniężnych	916

Dział II. Przepisy szczególne o egzekucji z udziałem Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców	924
Rozdział 1. Przepisy ogólne	924
Rozdział 2. Egzekucja przez zarząd przymusowy	925
Rozdział 3. Egzekucja przez sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	929
Dział III. Egzekucja w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej	932
Dział IV. (<i>uchylony</i>)	933
Dział V. Egzekucja świadczeń alimentacyjnych	933
Dział VI. (<i>uchylony</i>)	935
CZĘŚĆ CZWARTA. PRZEPISY Z ZAKRESU MIĘDZYNARODOWEGO POSTĘPOWANIA CYWILNEGO	936
KSIĘGA PIERWSZA. Jurysdykcja krajowa	936
Tytuł I. Przepisy ogólne	936
Tytuł III. Jurysdykcja krajowa w procesie	937
Tytuł IV. Jurysdykcja krajowa w postępowaniu nieprocesowym	942
Tytuł IVa. Jurysdykcja krajowa w postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym	947
KSIĘGA PIERWSZA A. Immunitet sądowy i egzekucyjny	947
KSIĘGA DRUGA. Postępowanie	950
Tytuł I. Zdolność sądowa i procesowa	950
Tytuł II. Zabezpieczenie kosztów procesu	951
Tytuł III. Zwolnienie cudzoziemców od kosztów sądowych	952
Tytuł IV. Pomoc prawna	953
Tytuł V. Zabezpieczenie dowodów	957
Tytuł VI. Zagraniczne dokumenty urzędowe	957
Tytuł VII. Czynności dotyczące spadku po cudzoziemcach	957
Tytuł VIIa. Europejskie poświadczenie spadkowe	958
Tytuł VIII. Stwierdzenie obcego prawa i wzajemności	960
Tytuł IX. Uzasadnienie prawomocnych orzeczeń i wydawanie zaświadczeń	960
Tytuł X. Wniosek o uchylenie wyroku wydanego w sprawie alimentacyjnej	961
Tytuł XI. Europejski nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym	961
KSIĘGA TRZECIA. Uznanie i stwierdzenie wykonalności	964
Tytuł I. Uznanie orzeczeń sądów państw obcych lub rozstrzygnięć innych organów państw obcych	964
Tytuł II. Wykonalność orzeczeń sądów państw obcych lub rozstrzygnięć innych organów państw obcych oraz ugód zawartych przed takimi sądami i organami lub przez nie zatwierdzonych	966

Tytuł III. (<i>uchylony</i>)	967
Tytuł IV. (<i>uchylony</i>).....	968
Tytuł V. (<i>uchylony</i>)	968
Tytuł VI. (<i>uchylony</i>).....	968
KSIĘGA CZWARTA. Uznanie i wykonanie niektórych orzeczeń sądów państw członkowskich Unii Europejskiej oraz pochodzących z tych państw ugód, dokumentów urzędowych i porozumień	968
Tytuł I. Przepisy ogólne	968
Tytuł II. Wykonanie	970
Tytuł III. Odmowa uznania lub wykonania	974
CZĘŚĆ PIĄTA. SĄD POLUBOWNY (ARBITRAŻOWY)	975
Tytuł I. Przepisy ogólne	975
Tytuł II. Zapis na sąd polubowny	977
Tytuł III. Skład sądu polubownego	980
Tytuł IV. Właściwość sądu polubownego	983
Tytuł V. Postępowanie przed sądem polubownym	984
Tytuł VI. Wyrok sądu polubownego i zakończenie postępowania	987
Tytuł VII. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	989
Tytuł VIII. Uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej	992
Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego	995
Rozdział 1. Przepisy ogólne	995
Rozdział 2. Zmiany w przepisach obowiązujących	999
Rozdział 3. Przepisy przejściowe	999
Skorowidz	1003

PRAWO PRYWATNE MIĘDZYNARODOWE

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe	1047
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1047
Rozdział 2. Osoby fizyczne	1049
Rozdział 3. Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne	1051
Rozdział 4. Przedstawicielstwo	1052
Rozdział 5. Dokonanie czynności prawnej i jej forma	1053
Rozdział 6. Przedawnienie roszczeń i inne instytucje związane z upływem czasu	1053

Rozdział 7. Zobowiązania	1054
Rozdział 8. Umowa o arbitraż	1056
Rozdział 9. Własność i inne prawa rzeczowe. Posiadanie	1057
Rozdział 10. Własność intelektualna	1057
Rozdział 11. Sprawy małżeńskie	1058
Rozdział 12. Stosunki między rodzicami a dzieckiem	1060
Rozdział 13. Przyniesienie	1060
Rozdział 14. Opieka i kuratela	1061
Rozdział 15. Obowiązki alimentacyjne	1062
Rozdział 16. Sprawy spadkowe	1062
Rozdział 17. Inne stosunki prawne	1062
Rozdział 18. Zmiany w przepisach obowiązujących	1063
Rozdział 19. Przepisy końcowe	1063
Skorowidz	1065

PRAWO O AKTACH STANU CYWILNEGO

Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego	1071
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1071
Rozdział 2. Właściwość miejscowa w sprawach rejestracji stanu cywilnego	1077
Rozdział 3. Rejestracja stanu cywilnego	1079
Rozdział 4. Zmiany w aktach stanu cywilnego	1086
Rozdział 5. Wydawanie dokumentów z rejestru stanu cywilnego	1090
Rozdział 6. Rodzaje aktów stanu cywilnego	1095
Rozdział 7. Szczególny tryb rejestracji stanu cywilnego	1121
Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących	1130
Rozdział 9. Przepisy przejściowe i końcowe	1130
Skorowidz	1147

KOSZTY SĄDOWE W SPRAWACH CYWILNYCH

Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	1155
Tytuł I. Przepisy ogólne	1155
Tytuł II. Opłaty	1159
Dział 1. Przepisy ogólne	1159
Dział 2. Wysokość opłat we wszystkich rodzajach spraw	1164

Dział 3. Wysokość opłat w procesie	1167
Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego	1167
Rozdział 2. Sprawy gospodarcze	1170
Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	1172
Dział 4. Wysokość opłat w postępowaniu nieprocesowym	1173
Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego	1173
Rozdział 2. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego	1173
Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa o księgach wieczystych	1174
Rozdział 4. Sprawy z zakresu prawa spadkowego	1176
Rozdział 5. Sprawy z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego	1176
Rozdział 5a. Sprawy z zakresu rejestru fundacji rodzinnych	1179
Rozdział 6. Inne sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym	1179
Dział 5. Wysokość opłat w postępowaniu zabezpieczającym	1180
Dział 6. Wysokość opłat w postępowaniu egzekucyjnym	1181
Dział 7. Wysokość opłat w postępowaniach upadłościowym i restrukturyzacyjnym	1183
Dział 8. Opłaty kancelaryjne	1184
Dział 9. Zwrot opłaty	1185
Tytuł III. Wydatki	1188
Dział 1. Przepisy ogólne	1188
Dział 2. Należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron w postępowaniu cywilnym	1188
Tytuł IV. Zwolnienie od kosztów sądowych	1194
Tytuł V. Wykonanie orzeczeń w zakresie należności sądowych	1205
Tytuł VI. Zmiany w przepisach obowiązujących	1207
Tytuł VII. Przepisy przejściowe i końcowe	1207
Skorowidz	1209
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości	
z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności	
radców prawnych	1213
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1213
Rozdział 2. Stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych	1214
Rozdział 3. Stawki minimalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia	1220
Rozdział 3a. Stawki minimalne w sprawach nieletnich	1222

Rozdział 4. Stawki minimalne w innych sprawach	1222
Rozdział 5. Wysokość opłat za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości	1223
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	1225
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu	1227
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1227
Rozdział 2. Opłaty w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych	1229
Rozdział 3. Opłaty w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia	1234
Rozdział 3a. Opłaty w sprawach nieletnich	1236
Rozdział 4. Opłaty w innych sprawach	1237
Rozdział 5. Przepisy przejściowe i przepis końcowy	1238
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie	1239
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1239
Rozdział 2. Stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych	1240
Rozdział 3. Stawki minimalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia	1246
Rozdział 3a. Stawki minimalne w sprawach nieletnich	1248
Rozdział 4. Stawki minimalne w innych sprawach	1248
Rozdział 5. Wysokość opłat za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości	1249
Rozdział 6. Przepisy przejściowe i końcowe	1251
Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu	1253
Rozdział 1. Przepisy ogólne	1253
Rozdział 2. Opłaty w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych	1255
Rozdział 3. Opłaty w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia	1260
Rozdział 3a. Opłaty w sprawach nieletnich	1262

Rozdział 4. Opłaty w innych sprawach	1263
Rozdział 5. Przepisy przejściowe i przepis końcowy	1264

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym	1265
---	-------------

ZAŁĄCZNIKI.....	1268
Załącznik Nr 1. Taryfa zryczałtowana wynagrodzenia biegłych z dziedziny medycyny	1268
Załącznik Nr 2. Taryfa zryczałtowana wynagrodzenia podmiotów, o których mowa w art. 290 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego	1269
Załącznik Nr 3. Taryfa zryczałtowana za typowe czynności techniczne biegłych z zakresu geodezji i kartografii	1273

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego	1275
--	-------------

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej	1279
--	-------------

Rozdział 1. Przepisy ogólne	1279
Rozdział 2. Czynności notarialne	1281
Oddział 1. Akty notarialne	1281
Oddział 2. Wypisy, odpisy i wyciągi	1285
Oddział 3. Poświadczenia	1285
Oddział 4. (<i>uchylony</i>)	1286
Oddział 5. Protesty	1286
Oddział 6. Inne czynności	1286
Rozdział 3. Zwiększenie wynagrodzenia za dokonanie czynności notarialnej poza kancelarią notarialną	1287
Rozdział 4. Przepis końcowy	1287

Kodeks cywilny

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Księgi wieczyste i hipoteka

Kodeks postępowania cywilnego

Prawo prywatne międzynarodowe

Prawo o aktach stanu cywilnego

Koszty sądowe w sprawach cywilnych

KODEKS CYWILNY

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.....	29
Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks cywilny.....	281
Skorowidz.....	297

Ustawa

z dnia 23 kwietnia 1964 r.

Kodeks cywilny¹

(tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1610;
zm.: Dz.U. z 2023 r. poz. 1615, poz. 1890, poz. 1933)

KSIĘGA PIERWSZA CZĘŚĆ OGÓLNA

Tytuł I Przepisy wstępne

Zakres regulacji

Art. 1. Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilnoprawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

Art. 2. (*uchylony*)

Lex retro non agit

Art. 3. Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

Art. 4. (*uchylony*)

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji transpozycji dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.Urz. WE L 178, s. 1; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 25, s. 399).

Nadużycie prawa podmiotowego

Art. 5. Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

Onus probandi

Art. 6. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Domniemanie dobrej wiary

Art. 7. Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

Tytuł II Osoby

Dział I Osoby fizyczne

Rozdział I

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Zdolność prawna

Art. 8. § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.
§ 2. (*uchylony*)

Domniemanie urodzenia dziecka żywego

Art. 9. W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

Pełnoletność

Art. 10. § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.
§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

Pełna zdolność do czynności prawnych

Art. 11. Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

Brak zdolności do czynności prawnych

Art. 12. Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

Ubezwłasnowolniony całkowicie

Art. 13. § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

Zdolność do działań prawnych

Art. 14. § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

Ograniczona zdolność do czynności prawnych

Art. 15. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

Ubezwłasnowolniony częściowo

Art. 16. § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Zgoda przedstawiciela ustawowego

Art. 17. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

Brak zgody przedstawiciela ustawowego

Art. 18. § 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Jednostronna czynność prawna bez wymaganej zgody

Art. 19. Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

Umowy w drobnych bieżących sprawach

Art. 20. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego.

Rozporządzanie zarobkiem

Art. 21. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że są opiekunicy z ważnych powodów inaczej postanowi.

Przedmioty oddane do swobodnego użytku

Art. 22. Jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

Konsument

Art. 22^{1,2}. Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Dobra osobiste człowieka

Art. 23. Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica

² Art. 22¹ zmieniony przez art. 44 pkt 1 ustawy z 30 maja 2014 r. (Dz.U. poz. 827 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 grudnia 2014 r.

korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Ochrona dóbr osobistych

Art. 24. § 1.³ Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Rozdział II

Miejsce zamieszkania

Domicilium

Art. 25. Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Domicilium dziecka

Art. 26. § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej.

§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

Domicilium osoby pozostającej pod opieką

Art. 27. Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

³ Art. 24 § 1 zmieniony przez art. 1 pkt 1 ustawy z 28 lipca 2023 r. (Dz.U. poz. 1615) zmieniającej nin. ustawę z dniem 15 września 2023 r.

Ograniczenie uprawnień prokurenta

Art. 109³. Do zbycia przedsiębiorstwa, do dokonania czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie go do czasowego korzystania, oraz do zbywania i obciążania nieruchomości jest wymagane pełnomocnictwo do poszczególnych czynności.

Prokura łączna, samoistna i mieszana

Art. 109⁴. § 1. Prokura może być udzielona kilku osobom łącznie (prokura łączna) lub oddzielnie.

§ 1²⁰. Prokura może obejmować umocowanie także albo wyłącznie do dokonywania czynności wspólnie z członkiem organu zarządzającego lub współnikiem uprawnionym do reprezentowania handlowej spółki osobowej.

§ 2²¹. Kierowane do przedsiębiorcy oświadczenia lub doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednej z osób, którym udzielono prokury.

Prokura oddziałowa

Art. 109⁵. Prokurę można ograniczyć do zakresu spraw wpisanych do rejestru oddziału przedsiębiorstwa (prokura oddziałowa).

Zakaz przenoszenia prokury

Art. 109⁶. Prokura nie może być przeniesiona. Prokurent może ustanowić pełnomocnika do poszczególnych czynności lub pewnego rodzaju czynności.

Odwołanie i wygaśnięcie prokury

Art. 109⁷. § 1. Prokura może być w każdym czasie odwołana.

§ 2²². Prokura wygasa wskutek wykreślenia przedsiębiorcy z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, a także ogłoszenia upadłości, otwarcia likwidacji oraz przekształcenia przedsiębiorcy.

§ 3. Prokura wygasa ze śmiercią prokurenta.

§ 3¹.²³ Prokura wygasa wskutek ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 § 1. W okresie kurateli prokura nie może być ustanowiona.

§ 4.²⁴ Utrata przez przedsiębiorcę zdolności do czynności prawnych nie powoduje wygaśnięcia prokury.

²⁰ Art. 109⁴ § 1¹ dodany przez art. 1 pkt 1 lit. a ustawy z 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. poz. 2255) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r.

²¹ Art. 109⁴ § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 1 lit. b ustawy z 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. poz. 2255) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r.

²² Art. 109⁷ § 2 zmieniony przez art. 3 pkt 2 ustawy z 6 marca 2018 r. (Dz.U. poz. 650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²³ Art. 109⁷ § 3¹ dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy z 26 stycznia 2018 r. (Dz.U. poz. 398 ze zm.) zmieniającej nin. ustawę z dniem 15 marca 2018 r.

²⁴ Art. 109⁷ § 4 zmieniony przez art. 62 pkt 1 ustawy z 5 lipca 2018 r. (Dz.U. poz. 1629) zmieniającej nin. ustawę z dniem 25 listopada 2018 r.

Zgłoszenie prokury do CEIDG lub KRS

Art. 109⁸. § 1.²⁵ Udzielenie i wygaśnięcie prokury przedsiębiorca powinien zgłosić do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

§ 2.²⁶ Zgłoszenie o udzieleniu prokury powinno określać jej rodzaj, a w przypadku prokury łącznej oraz prokury, o której mowa w art. 109⁴ § 1¹, także sposób jej wykonywania.

Art. 109⁹.²⁷ (*uchylony*)

Tytuł V Termin

Sposób liczenia terminu

Art. 110. Jeżeli ustawa, orzeczenie sądu lub decyzja innego organu państwowego albo czynność prawna oznacza termin nie określając sposobu jego obliczania, stosuje się przepisy poniższe.

Termin w dniach

Art. 111. § 1. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia.

§ 2. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło.

Termin w tygodniach, miesiącach, latach

Art. 112. Termin oznaczony w tygodniach, miesiącach lub latach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca. Jednakże przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia.

Początek, środek, koniec miesiąca

Art. 113. § 1. Jeżeli termin jest oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca, rozumie się przez to pierwszy, piętnasty lub ostatni dzień miesiąca.

§ 2. Termin półmiesięczny jest równy piętnastu dniom.

²⁵ Art. 109⁸ § 1 zmieniony przez art. 3 pkt 3 ustawy z 6 marca 2018 r. (Dz.U. poz. 650) zmieniającej nin. ustawę z dniem 30 kwietnia 2018 r.

²⁶ Art. 109⁸ § 2 zmieniony przez art. 1 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. poz. 2255) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2017 r.

²⁷ Art. 109⁹ uchylony przez art. 2 ustawy z 28 listopada 2014 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 4) zmieniającej nin. ustawę z dniem 15 stycznia 2015 r.

Zbiór uwzględnia zmiany opublikowane do 17 października 2023 r., w tym:

Kodeks cywilny:

- ustawa z 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz.U. poz. 1285)
- ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1615)

Kodeks rodzinny i opiekuńczy:

- ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1606)

Kodeks postępowania cywilnego:

- ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 614)
- ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 556)
- ustawa z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 852)
- ustawa z 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. poz. 1429)
- ustawa z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1860)

Wykaz wszystkich zmian zamieszczono przed spisem treści.



9 7 8 8 3 8 3 5 8 2 4 3 6 W 6 2 P 0 1

ISBN 978-83-8358-243-6



9 7 8 8 3 8 3 5 8 2 4 3 6

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA +48 801 044 545

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca



CENA 89 ZŁ (W TYM 5% VAT)